

ARADUL

Când lupți cu gândul de-a învinge, evită tovarășia celor bolnavi de pesimism.

REDACȚIA și ADMINISTRATIA:

ARAD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare săptămânal.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	Pentru autorități și instituții
150 Lei 1 An	250 Lei 1 An
80 6 Luni	140 6 Luni
40 3 Luni	70 3 Luni

In străinătate dublu.

Cele două fețe ale Budapestei.

Ziua de 15 Martie a fost decretată de actuala Ungarie zi națională, în care fiecare ungar să-și reamintească idealul pentru care e dator să lupte cu toate mijloacele. Capitala de pe malul Dunării îmbrăcată haină de sărbătoare, patrioții și-au roștit cu emfază discursurile sentimentale, pe care undele de radio aveau să le răspândească până în cele mai îndepărtate unghere ale teritoriilor temporar ocupate de inamici. Ungurii din teritoriile alipite cari mai cred în minuni au trăit iarăși câteva clipe de exaltare iredentistă. Pretutindeni s'au organizat serbări cari, deghizate sub haina culturii, au încercat să strecoare în sulele noi nădejdi în vederea „mărețelor” momente de rescumpărare, care nu vor să se anunțe. În Arad societatea „Kölcsy” și-a luat asupra-și această sarcină de educație națională, iar versurile alegorice cari au răsunat în sala Palatului Cultural în Duminica trecută, au avut desigur darul de-a răscoli sentimentele și a strânge pumnii celor ce nu vor să se împace cu situația de acum.

Dar iată că exact în același număr în care presa locală maghiară a comentat cu un lux de amănunte „formidabilul” succes moral al serbării societății „Kölcsy”, ziarul „Reggel”, care de un timp încoace se pare că încearcă să se lapede de mentalitatea subversivă adoptată de presa maghiară din Ardeal, ne zugrăvește în culorile cele mai negre halul în care se găsește valorosul scriitor arădan Nagy Daniel, care neîmpăcat cu situația de aci, a luat toiagul pribegiei și a plecat spre pământul făgăduințelor ungurești. În Budapesta, într-o minusculă cameră la etajul al patrulea, din ale cărei colțuri întunecate rânjește hădos cea mai neagră mizerie, publicistul arădan, a fost găsit de corespondentul ziarului Reggel spălându-și încremenit de frig singura cămașă de schimb ce-i a mai rămas. Confesiunile acestui inadapabil, făcute într'un moment când ungrii din ținuturile alipite savurau în fața receptorului de radio oratoria svăpăiată a patrioților de ocazie, sunt prea semnificative pentru a nu le releva.

„Noțiunea sufletului omenesc e complet necunoscută aci în Budapesta — spunea omul amărât de decepțiile cari

il urmăresc decând a părăsit pragul țării românești. Oamenii veniți din Ardeal sunt deadreptul urgisiți, parecă ar fi canibali, parecă ar voi să le ia din mână și bruma de pâine agonisită cu sudori de sânge. Maghiarimea din Ardeal e într'o grozavă rățacire când poartă în suflet iluzia dragostei de frate. Aci nu se vorbește de Ardeal, această temă nu interesează, fiecare e ocupat de propria mizerie, iar răspunsul la orice e un gest al mânei din care se desprinde o resemnată nepăsare. Nu trebuie să mai spun că între ce împrejurări trăiesc eu și împreună cu mine toți acei cari urmărind himere idioate și-au părăsit căminurile și au venit aci”.

Este aceasta confesiunea unui suflet cinstit pe care vicisitudinile soartei l-au făcut să lapede haina ipocrizei, pentru a desvelii în toată goliciunea sa, contrastul isbitor dintre sgomotul de surle al patriotarzilor gras plătiți din fondurile unei propagande stupide, și adevărata atitudine a Ungariei față de frații ei veniți de peste hotare. Nagy Daniel nu este un caz izolat, el reprezintă sufletul colectiv al ungarilor ardeleni, car ademeniți de mirajul înșelător al Budapestei ipocrize, și-au lăsat casă și masă pentru a urca alături de muntele sfântului Gellért calvarul unui pas necugetat.

Conducătorii și gazetarii ungrii, care trăind aci ca în sinul lui Avraam, nu înțeleg a învenina sufletul lipsit de experiențe al maseselor populare, cu iluzii deșarte, ar trebui să facă un examen de conștiință în fața acestor mărturisiri sincere și să înceteze cu minciuna din care se alimentează de 13 ani încoace.

Iar publicul unguresc, oricâteori Budapesta le trimite pe aripa undelor elecricitativite, să-și reamintească mărturisirea lui Nagy Daniel dincolo de Budapesta unde lor de radio e o altă Budapesta, cea adevărată, care urește pe ungrii ardeleni cari au încercat să se adăpostească sub aripa ei atât de puțin ocrotitoare.

CE E CU APA? Să înceteze scandalul cu apa. Primăria să-și țină promisiunile.

Se pare că alarma dată de presa locală privitor la apa din Arad, care e pe cât de scumpă pe atât de proastă, n'a prea impresionat pe părinții orașului. Câteva discuții și păreri abordate cu mai multă sau mai puțină competență, câteva vagi promisiuni că răul se va remedia în scurt timp, iată la ce s'a mărginit atitudinea factorilor competenți față de nemulțumirea generală pe care o alimentează această rană dureroasă a orașului nostru. Hoțărâți de-a menține necontent la suprafața preocupărilor ziarului nostru hestiuinea apei, rugăm pe dl. primar al orașului să răspundă, dacă nu în acest ziar măcar în presa minoritară:

1. În ce stadiu se găsește astăzi problema îmbunătățirii apei din Arad.

2. Când se vor începe lucrările pentru refacerea instalațiilor de apă.

3. Pe când poate nădejdui răbdurii cetățean al urbei noastre să poată bea din apa atât de scump plătită, un pahar care dus la gură să nu-i răscolească stomacul prin mirosul de cloacă pe care-l exală.

Ar fi de dorit ca lucrurile să nu se mai trăgăneze de pe o zi pe alta, fiind vorba aici de un articol de întâia necesitate. Pe lângă neumărate mizerii pe care le îndurăm de pe urma sărăciei generale, atât ne-ar mai trebui: o epidemie de febră tifoidă. Caci acolo vom ajunge dacă nu se vor lua grabnice măsuri pentru înlăturarea cauzelor cari pestilențioasă actualmente apa din fântânile orașului

„Au fost, dar s'au terminat”.

Cum trag pe sfoară brutarii hotărârile Primăriei. Ce-i cu cinematografele.

Vreau să cumpăr cornuri Prețul? Două lei bucata Păi, se hotărâse de Primărie 1 leu 50 bucata? Da, sunt și cu 150, dar s'au terminat!

Răspuns stereotip, care ascunde disprețul brutarilor din Arad la adresa măsurilor luate de mărime contra spicului și pentru ieftinirea traiului.

În timp de pace o „jemșcă,” un „chiflu,” gustos și fragil ca o prăjitură, pregătit cu unt și cu lapte, costa doi creișari pe piață sau două bucăți trei creișari la brutărie. Un creișar aur, este astăzi 33 creișari sau 66 bani deci o franzeluță, un corn gustos, fragil, pregătit cu unt și cu lapte, ar trebui să fie 132 lei pe piață sau două cornuri 1.98 lei la brutărie. Într'adevăr am cumpărat cornuri delicioase la gust cu lei 1.25 bucata. Inșă nu la noi, ci în Brno, unde un kilogram de făină albă costă 17 lei.

La noi făina albă se vinde cu 6.50—7 lei kilogramul. La cornuri se întrebă înțeață la 5 kgr făină un kilogram lapte, în preț de 6.50—7 lei. Dntr'un kilogram de făină avem aproximativ 25 cornuri. Adăugăm la materialul făină și lapte: 20%, lemne, 20%, mână de lucru, 20%, diverse și desfacere; 40%, câștigul brutarului, ne dă costul unui corn de Lei: 70 bani (aproximativ). Prin urmare dacă un corn s'ar vinde în Arad cu 1 leu bucata, brutarul ar putea avea un câștig de 70%. Se vinde însă cu 2 lei bucata ceea ce înseamnă un câștig de 170%, pentru

brutar, fără cei 20%, desfacere socotit separat în costul de 70 bani al cornului.

Socoteala este aproximativă și poate sluji ca un îndreptar Primăriei.

Cinematografele.

Și fiindcă pomenim Primăria, autoritatea chemată să oprească specula și să grăbească ieftinirea vieții, o întrebăm: n-are de gând să ieftinească taxele cinematografice? Pâinea și cinematograful își au legătura lor. Panem et circenses.

Un loc la cinematograful este 35 lei + 1 leu pentru șomeri = 36 lei.

Cu 36 lei poți plăti în Arad: un prânz cu trei feluri de mâncare la un restaurant clasa II, 3 litri de vin, 6 kgr. pâine, 12 ziare mari etc. etc.

Ce ar fi să mai reducă personalul cinematografelor și să mai ieftinească locurile, dând pildă pentru cetățeni? Consumator năcăjit.

● Până la sfârșitul sesiunii, pe lângă legile și convențiile împrumutului, mai sunt de discutat și de votat, între cele mai principale, și legile următoare: 1. Legea administrativă. 2. Sindicalizarea industriei. 3. Invățământul superior. 4. Modificarea reformei agrare. 5. Legi militare. 6. Valorificarea cerealelor. 7. Legea Cumulului. 8. Gazul metan. 9. Legea avocaților. 10. Legea zahărului. 11. Creditul agricol. 12. Planul economic.

Clădiți ieftin!

Cărămidă, țiglă, var, ciment, favorabile și transportate la loc.

material lemnos, uși, ferestre, cu prețuri reduse, condiții favorabile, se pot procura la firma **TRANSILVANIA** Calea Radnei 10.

Primejdia nereușitei moratoriuului băncii „VICTORIA“ a alarmat cercurile oficiale.

(Dl. Ministru Bocu, a intervenit prin scrisori directe la autoritățile stăruiind să se semneze moratoriuul)

Noi am fost primii cari ne-am dat seama de primejdia, ce amenință acest județ prin eșuarea moratoriuului cerut de banca „Victoria“ dela deponenți, — și de aceea întreținem în permanență o coloană în ziar pentru această chestiune. Regretăm că stăruirile noastre nu au dat rezultatul dorit, și că Banca fiind nevoită să ceară concordat preventiv la Tribunal, va fi expusă la o pagubă de vreo 6 milioane, iar interesele deponenților la incalculabile riscuri.

Ni se epuizase toate argumentele, și le putem folosi pentru convingerea oamenilor cu judecată limpede și cu sentimente umane și eram gata de a lucra cu continuarea acestei coloane, pe care plictisește cetitorii neinteresaji, — când s'a întâmplat un lucru nou. Dl. dir. Ministerial Sever Bocu, fiu al acestui județ, și un cunosător temeinic atât al trecutului băncii „Victoria“ precum și al intereselor județului nostru, a intervenit prin scrisori personale adresate autorităților, cari nu au semnat moratoriuul, și la toți funcționarii publici, cari nu au acordat moratoriuul pentru depunerile proprii, cerându-le aducerea acestui sacrificiu. Această intervenție a avut un efect foarte bun în-

trucât numai în ziua când scriem aceste șire au sosit declarații de acordarea moratoriuului în suma de peste 2 milioane Lei, — și să sperăm că altele despre sume mai importante vor urma de aci încolo căci mai sunt nesemnate 50 mil. Lei!

Din circulara Dlui dir. ministerial Bocu, constatăm cu satisfacție, că sunt invocate aceleși argumente, pe care le-am arătat și noi, ceea ce dovedește, cât de reali și obiectivi am fost în tot ce am scris în legătură cu moratoriuul băncii „Victoria“.

Socotim că această intervenție binevenită va determina spre semnarea moratoriuului și pe puținii cari până acum au rămas refractari față de toate insistențele depuse pe lângă dânsii, fapt ce ne îndeamnă să amânăm începerea publicării numelor deponenților cari refuză acordarea moratoriuului. Însă mult nu vom putea aștepta și spre regretul nostru va trebui să începem publicarea numelui îndărătnicilor, cari nenorocesc prin încăpăținarea lor acest județ.

Repetăm rugămintea: semnați moratoriuul, cerut de banca „Victoria“, în interesul obștesc și al vostru propriu.

In slujba altei religii

Pădurea...

Înainte cu multe zeci de mii de ani, munții noștri își înălțau dintr'un puz de pietre arse, p scurți stânci cu prăpăstii înfricoșătoare și mii de colțuri ascuțite. Nici un firicel de iarbă, nici un izvor și nici o vietate pe pământ și în aer, nu preamărea numele creatorului.

Și s'a pornit viața, așa încet de tot, în ritmul caracteristic veciniciiei. La căldură dilatându-se, iar la răceală contractându-se, suprafața stâncii, a început să plésneasă, fărimându-se. În mâruntelile brăzdături a pătruns stropul de apă, sfredelind tot mai adânc, iar praful de piatră a fost dus de vânturi și cărat de ploaie pe suprafețe mai puțin înclinate. Aici au prins rădăcini mușchi mai apoi leburile, cari putrezind an, de an, au îngroșat stratul de humă, pregătind solul pentru rădăcările arbuștilor și a copacilor pădurii.

În acest hip, căldura, înghețul, apa și vânturile, au rotunjit piscurile munților, au brăzdat văi largi, au creat lanțuri și șesuri, îmbrăcându-le în verdeață la adăpostul cărora trăim cu toți, oameni și animale.

Numai după ce pădurile au pus stăpânire asupra munților, s'a statornicit solul fertil și clima fericită a țării noastre, căci:

1. Masivele păduroase, provocând condensarea norilor, aduc ploaie fără furtuni și la timp. Răcoarea pădurilor potoliște arșița soarelui și înviorază nopțile cu rouă. R gulează deci, distribuția precipitațiilor atmosferice, ferindu-ne de secetă.

2. Apa din ploaie și zăpezi pătrunde cu ușurință în stratul de frunze moarte și în humusul ce formează solul pădurii. Prin golurile rămase în urma rădăcinilor putrezite, ea se furizează în adâncime, de unde isbucesc la suprafață în formă de izvoare. După despăduriri întinse, slăbesc izvoarele, ori seacă de tot, reinvlind numai

după ce s'au refăcut pădurile. Pădurile asgură deci, debitul constant de apă al izvoarelor și prin urmare al râurilor.

3. Pădurile ne apără de inundații, împiedecând formarea torențiilor. Pe suprafețele despădurite ale munților, apa ne mai întâmpinând nici o rezistență, se rostogolește vijelios la vale. Cară cu sine solul așezat în curs de mii de ani pe stânci, despică bolovanii cu care înecă văile și câmpiile roditoare, până la mari depărtări. Semănăturile, șoselele, așzările omenesci, oameni și animale cad victime furiei valurilor fu burl ale torențiilor.

4. Pădurile curățesc aerul. Viața a putut lua naștere pe pământ, numai după ce pădurile urlașe au purificat îndejuns atmosfera de mișmele ucigătoare. Vegetația absorbind bioxidul de carbon pe care îl respiră animalele și exhalând oxigenul necesar vietăților, înțelegem ușor cum însăși natura a întocmit ca omul să trăiască în armonie cu pădurile. Și, vai de acela ce strică legile firii!

5. Pădurile ne apără de vânturi și înalță esteticul regiunii.

6. Exploatate rațional, pădurile formează un izvor nesecat de bogăție națională, atât prin lemnul de foc și construcție, cât și prin fructele lor. Pădurile mai oferă adăpost și hrană animalelor sălbatece, foloșitoare pentru carnea și blănurile lor.

Tr. Mager

În atențiunea Publicului Consumatorilor în timp de criză crucială banul, economizati enorm, cumpărând produsele Aromat, cele mai selecte din România, unica casă română în Arad, în alimente produse: Unt à la „Teschen“, Bânză a la „Liptau“ Cașcavaluri și brânzeturi naționale, și Elvețiene, Franceze, Italiene, Austriace, Cehice și Ungare, cu 30% mai sfuș ca ori unde în Arad. Încercați și vă convingeți!

Cumpărăm: Lapte prima, Unturi de gătit Caș de oale în orice cantitate.

„Aromat“ — Fabrică și Magazin special de Brânzeturi și alimente. Centra: Călea Banatului 3, Filială: Str. Alexandri 5. 2-10

Conferința profesorului dela Universitatea din Berlin Werner Sombart

„Intrucât s'au realizat profețiile economistului C. Marx“.

Sâmbătă în 14 crt a vorbit în sala de ședințe a Primăriei orașului nostru, în fața unui numeros public, economistul cu renume mondial: Werner Sombart, tratând chestiunea arătată mai sus

Domnia Sa a fost invitat în acest scop de către Camera de Comerț și Industrie din Arad, care i-a și indicat subiectul conferinței pe care a ținut-o.

Dacă trebuie să fim mulțumitori Camerei de Comerț și Industrie din Arad pentru această laudabilă inițiativă, suntem datori să recunoaștem că a fost foarte fericit inspirată și atunci când i-a solicitat pe savantul german să trateze o chestiune pe care acesta a studiat o în una din cele mai însemnate opere ale sale cât și pentru că a ales asemenea chestiuni economice și sociale cari absorb în special astăzi aproape întreaga atențiune a oamenilor de știință și de stat și se impun prin caracterul lor de actualitate acută oricărui om deprins sau dispus să observe cu atenție marile prefaceri economice și sociale ce se petrec sub ochii noștri.

Conferențiarul a început prin a ne familiariza puțin cu opera lui Carl Marx pe care a împărțit-o în trei părți:

Filosofia generală a istoriei. Doctrina Generală a Istoriei. și Aplicarea acestora la epoca istorică contemporană.

Ocupându-se cu filosofia generală a istoriei Carl Marx constată că evoluția societății este determinată de realitățile economice și în special de organizarea producției și a formelor dreptului de proprietate în strânsă legătură cu aceasta din urmă. Ca să înțelegem divizarea societății în stăpâni și stăpâniți, în liberi și sclavi, ca să ne dăm seamă de contrastul ce există între diversele clase sociale precum și luptele pentru puterea politică, trebuie — zice Carl Marx — să înțelegem modul de producție a vieții materiale, condiționează în ultimă analiză întregul proces de viață spirituală și politică.

Este ceta ce numim noi „materialismul istoric“, adică încercarea de a interpreta fenomenele istorice numai prin prizma realităților economice, ele fiind singurele elemente determinante ale acestora.

Viața economică fiind în continuă prefacere — din motive imanente ei —

se schimbă împreună cu ea și formele societății omenesci.

Pentru Marx puterile motrice desfășurate prin schimbările economice sunt: **luptele de clasă: Liberi și sclavi, Patricieni și Plebei, stăpâni feudali și jobagi, Patron și callă, iar în timpul nostru modern, Capitalist și Muncitor.**

Conferențiarul demonstrează cu exemple multiple că această teorie s'a dovedit eronată, și că a reduce întreaga dezvoltare a omenirii la o singură cauză — modul de producție — înseamnă a violența istoria.

Ceia ce însă constituie meritul de netăgăduit a lui Carl Marx este, că el a păluns mai adânc ca oricare altul legile cari stăpânesc viața economică modernă și că el a formulat principiul că pentru a putea desluși viitorul trebuiesc cunoscute legile de dezvoltare a vieții economice actuale care fatal vor duce la o anumită organizare nouă a societății.

Carl Marx nu ridică „postulate“, nu cere — în numele unui ideal — o altă ordine socială. El demonstrează că din actuala ordine economică va rezulta fatal o altă organizație socială.

Carl Marx studiind caracterul capitalist al modului nostru de producție și a urmărilor provocate de el ajunge la următoarele teorii:

I. **Teoria sărăcirii** tot mai accentuate a claselor muncitoare (Verelendungs-theorie)

II. **Teoria crizelor** (de regulă de supraproducție) tot mai numeroase provocate de modul de producție capitalist.

III. **Teoria concentrării capitalurilor**, prin absorbirea celor mici de către capitalurile mari.

Toate aceste urmări ale modului actual de producție vor duce fatal la o nouă organizare economică care va fi cea socialistă sau comunistă cum o numește Marx, adică atunci când mijloacele de producție nu vor aparține capitalistului ci societății întregi.

Ordinea socială viitoare se naște și se dezvoltă chiar în sânul ordinii actuale, și ea se va instala în locul ordinii prezente cu necesitate inexorabilă.

Conferențiarul însă dovedește cu date statistice culesse din țările mai industriale că toate aceste teorii s'au dovedit false.

Va urma în No viitor)

Ștefan Deșeanu.

Aduc la cunoștința Onor. Public, că în Arad, str. Brancovici No. 2-4, mi-am deschis

SALONUL DE GHETE

unde pregătesc, după măsură, ghele de cea mai bună calitate, pentru doamne, domni și copii, precum și ghele ortopedice.

Praxa câștigată în streinătate, la Timisoara în fabrica Filt-Star, Asociația lucrătorilor de piele din A. ad. I. Münz, dovedește că sunt apt pentru confecționarea celei mai frumoase lucrări pe lângă cele mai convenabile prețuri

GRUMEL FRANCISC
Salonul „Filt“ specialității de ghetă.

No. 172 1-2

AU SOSIT cele mai noi **STOFE**

U veritabile engleze „**GAGNIERE**“

S pentru pardesie și haine bărbătești.

O Convingeți-vă, fără obligația de a cumpăra

S **I. S C H U T Z**

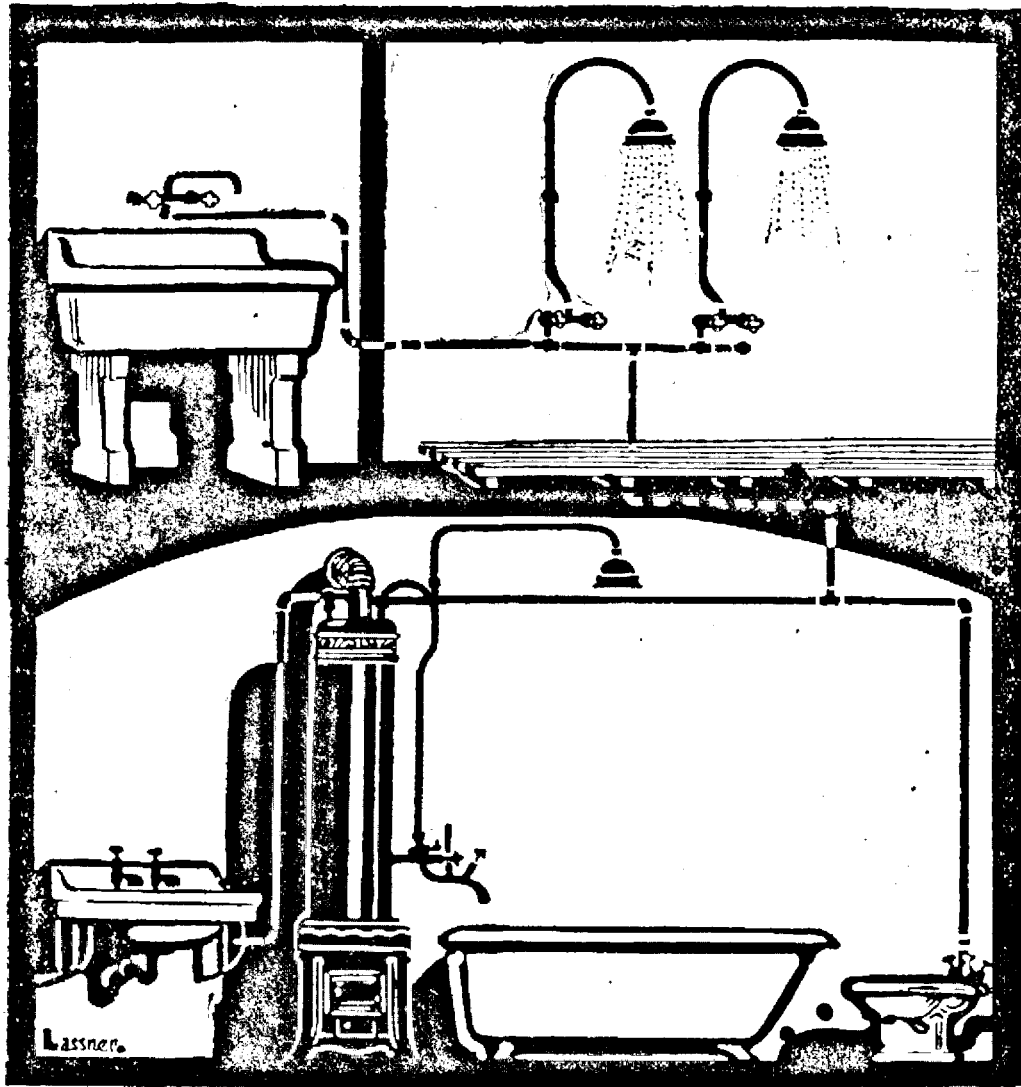
I Magazin de postăvarie, vis-à-vis de

T **Cafeneaua orășenească.**

No. 145-1-2

Cea mai senzațională noutate!

„Caldrapid Gabor” patentă românească No. 18996/1930. În 20 minute cu 3 Kgr. lemne, apă de 80° R. direct în vană, spălător, bucatărie, etc.

Noua vană „CALDRAPID”

Senzaționala invenție a unui mecanic arădan.

E într-adevăr miraculoasă invenția aceasta. Am văzut-o cu ochii în 20—25 minute, apa din cuptorul de baie, e încălzită, cu minimul consum de lemne: 3 Kgr. și ai apă caldă ceasuri de-a rândul, atât în baie, spălător, cât și în bucatărie. Această invenție, patentată, am văzut-o la **Dimitrie Gabor** instalator de aparate din St. Horia No. 3.

Doi ani am lucrat la această invenție, ne declară dl. Dimitrie Gabor — până am pus la punct chestiunea încălzirii cu lemne puține. Invenția se bazează pe un grătar și un tub de fier, în spirală, așezat în cazanul cu apă. Tuburile se încălzesc foarte repede și aci e baza descoperirii mele. Apoi ardea sistemul „Caldrapid” încălzește și curentele de apă rece, astfel că ceasuri de-a rândul avem apă caldă din cazan, fără a mai fi nevoie de foc.

Instalarea „Caldrapidului” sau aplicarea acestui sistem la instalațiile vechi, costă abia câteva mii de lei.

Invenția a fost văzută de dl. ing. Traian Trimbișoni, care și-a manifestat admirația față de ea.

Alăta ne-a spus dl. Dimitrie Gabor, despre această invenție care prin simplitatea și eficiența sa, are mari posibilități de răspândire și valorificare. M. O.

Dechile cupatoare de încălzit apa se pot ușor transforma după acest sistem.

Deosebit de aplicabilă la instituțiile publice, la medici, la spitale, etc.

Informații mai complete și comenzi la **DIMITRIE GABOR ARAD, Strada Horia 3.**

Feriți-vă de imitatori.

Fotografii artistice **STOJKOVITS & BÉKÉS** Prețuri reduse: 6 cărți poștale numai 160 lei
 puteți obține la **FOTOGRAF ARAD** Nr. 94 1—5.

Cum să faceți economii!
 Față de criza financiară, astăzi nu se poate trăi decât făcând economii, căci omul nu se îmbogățește prin banii care-l vin, ci prin banii pe care nu-i aruncă în vânt. — Aveți nevoie de atâtea lucruri în special pentru casă și masă. Veți putea învinge greutatea timpului numai dacă dobândiți valoarea banilor în obiectele ce cupărați. — Dar puteți obține chiar supra valoarea banilor dacă cumpărați dela magazinele **Szabo Albert, Bul. Reg. Maria 20.** În acest magazin căpătați numai marfă originală pe prețurile cele mai reduse posibile. m. t.

Prețuri de grâu! **La MUZSAY** Prețuri noi!
 în fața teatrului.
Paltoane Pardesie Trench coafuri
 fiecare bucată e producție proprie! — Nu e lucru de fabrică!
 Înainte de a face ori ce fel de cumpăratură vizitați-ne 6 luni credit cu carticica de cumpărare „Mercur”.
 Nr. 168 1—5.

Judecătoria rurală Șiria secția

Nr. 4508/1930. cf.

Extract din Publicațiunea de licitație.

În cererea de executare făcută de următorul **Maurițiu Herbste** contra urmărteii, Judecătoria:

A ordonat licitațiunea din noiembrie în ce privește imobilele situate în comuna Măderat circumscripția Judecătoriei rurale Șiria cuprinse în cf. a comunei Măderat Nrul protocolului cf 2292 N. to 224—225/a Casa cu curte în întindere de 400 stp. cu prețul de strigare de 38000 lei N. to 2019—2020/a arătura în întindere de 100 stp. cu prețul de strigare de 100 lei pentru încasarea creștelor de 4521 lei bani, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 29 Aprilie anul 1931 ora 3 p. m. la casa comunală a comunei Măderat.

Imobilele vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât 3/4 din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în nume merar sau în efecte de casă socotite după cursul fixat în art. 42 legea LX 1881 sau să predă aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește prealabilă a garanției și să soumează condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX 1881 art. 21 legea XLI 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult decât cel care a oferit pentru imobilul preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întreprindă imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare al aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit (art. 25 XLI).

Șiria, la 10 Decembrie.
 Penescu m. p. jud.
 Soldan m. p. dir de contabilitate pentru conformitate
Gh. Costin impegat
 Nr. 167 1—1.

FABRICA DE APE GAZOASE UNITE SOCIETATE PE ACȚIUNI ARAD.

Convocare.

Se convoacă adunarea generală ordinară pentru ziua de Duminică 29 Martie 1931 ora 3 p. m. în localul societății Arad Str. Consistorului 14.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă și bilanțul încheiat pe 31 Decembrie 1930
2. Descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa pentru anul 1930.
3. Eventuale propuneri.

Consiliul de administrație.

Nr. 166 1—1.

ACTIV		BILANȚ PER 31 DECEMBRIE 1930		PASSIV	
Casa în numerar	87140 50	Capital societar		8000000	
Sticle	5900621	Creditori		471776 25	
Mașini	1427098	Accepte		305861	
Inventar	167925				
Materiale	346323 50				
Debitori	748069 50				
Pierderi sold	100459 75				
	8777637 25				8777637 25

Arad, la 31 Decembrie 1930
 CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

MEMBRII DE ADMINISTRAȚIE

Președinte **Ludovic Földesi** Director executiv **Iosif Révész** Director administrator **Emeric Deutsch** Director **Ernest Havekker** Director **Alexandru Szilagy**

Bilanțul și contul de profit și pierdere de față le-am examinat și confruntându-le cu registrul principal și registrele auxiliare, le-am găsit de acord și în regulă.

Arad, la 10 Martie 1931

CONSILIUL DE CENSORI

Președinte, **Ignatie Gross**

Cenzor, **Eugen Iakab**

Cenzor, **Iosif Reisz**

Săptămână eftină a vaselor de bucatărie.

Inainte 16	Ceașcă de cafea, din porțelan cu decoruri splendide	Acum Lei 10
Inainte 10	Ceașcă pentru copii, din porțelan, cu cele mai frumoase modele	Acum Lei 6
Inainte 110	Serviciu ptr. prăjitură, din porțelan colorat, 1 tavă și 6 farfurioare	Acum Lei 75
Inainte 50	Cană ptr. apă de 1 litru, din faianță colorată cu decoruri frumoase	Acum Lei 30
Inainte 60	Cană ptr. apă de 1½ litru, din faianță colorată cu decoruri frumoase	Acum Lei 35
Inainte 6	Lingură sau furculiță, inexcepționale din oțel Martin	Acum Lei 4
Inainte 30	Ceașcă de ceai sau cafea, din porțelan colorat împreună cu farfurioara	Acum Lei 18
Inainte 12	Ceașcă de cafea, mare și frumoasă, din faianță colorată	Acum Lei 8

Inainte 60	Sărăriță pentru părete, cu capac, cu decoruri colorate	Acum Lei 39
Inainte 50	Cadouri de Paști: fructiere, vase, bonboniere, cutii pentru ceai, ghiveciu ptr. palmier, vas pentru unt	Acum Lei 25
Inainte 12	Farfurii adânci (pentru supă) sau farfurii întinse calit. I, foarte durabile, din faianță albă	Acum Lei 9
Inainte 33	Cutie pentru arome cu capac mare, din faianță cu diferite sertare, în modele de fabrică	Acum Lei 22
Inainte 50	Serviciu de supă ptr. 6 persoane din faianță de prima calitate	Acum Lei 33
Inainte 85	Farfurioare pentru cești, din porțelan alb	mare Lei 5 mică Lei 3
Inainte 45	Serviciu de prăjitură, ptr. 6 persoane, din faianță de I calitate	Acum Lei 23
Inainte 20	Tavă de aluminium, 26 cm., scutită de rugină, foarte durabilă	Acum Lei 14

Acțiunea de estinare a firmei Adalbert Szabó, se întinde mereu.

Azi deja, puteți cumpăra vase de bucatărie, cu cele mai estine prețuri, la 3 firme:

CRISTAL,
magazin de sticlărie
și porcelan,
ARAD,
str. Meșianu Nr. 4.

Adalbert Szabó

magazin de sticlărie și porcelan
ARAD, Bulevardul Regina Maria Nr. 20.

VICTOR MÜLLER
prăvălie de sticlărie
și porcelanuri.
ARAD,
Bul. Reg Ferdinand 63-65

Banca Federală „ZORILE” Societate de credit și economii în Arad.

CONVOCARE

În conformitate cu dispozițiunile Art. 35 din statutele federale și a hotărârii Consiliului de adm. din ședința dela 28 Februarie a. c. se aduce la cunoștința băncilor și a cooperativelor înscris ca societare, că:

a VII-a adunare gener. ordin. a băncii federale „Zorile” din Arad.

convocată pentru ziua de Joi 16 April 1931 ora 10 a. m. în sala de ședințe a Consiliului parochial ort. român din Arad Strada Ioan Meșianu No. 16., iar întrucât n'ar fi prezenți 1/3 din numărul unităților asociate, în ziua următoare, adică Vineri în 16 Apr., se va ținea necondiționat la aceeași oră și în acelaș local cu ori care ar fi numărul unităților reprezentate.

Fiecare unitate societară, să și țină de datorița, ași trimite delegatul desemnat în scopul acesta de către adunarea generală ori de consiliul de administrație, care va prezenta procesul verbal despre delegarea sa, semnat de biroul adunării generale ori de către membrii consiliului de administrație.

Dacă din oricare motiv unitatea nu s'ar putea reprezenta prin delegatul său, în virtutea Art. 45 din statute, poate da mandat unei alte cooperative asociate, ca să o reprezinte în adun. generală prin delegatul acesteia.

ACTIV BILANȚ încheiat la 31 Decembrie 1930 PASIV DEBIT PROFIT & PERDERE la 31 Decembrie 1930. CREDIT

Capital social subscr.	1.570.000	Cheltuieli Generale	65.198 33	Dobânzi & Comisioane	45.870
Depuneri spre fructif.	292.529	Cheltuieli Contr. Uniune	10.000	Dobânzi & Benef. cii	2.533.566
Deponenți Reg. & Imprim.	17.875	Chirii	15.000	Comision Reg. & Imprimare	1.703
Dep. Societ. Aj. Sinistr.	20.000	Salarii	248.000	Registre & Imprim B. C. C.	893 22
Fond Ajutoare	2.100	Impozite	84.776	Registre & Imprim Federala	11.926 45
Contrib. Uniunea Control	10.000	Dob. Depuneri Fructif.	41.371		
Fond Creanțe Dubioase	28.300	Dob. Efecte de plată B. C. C.	271.236		
B. C. C. Ct. Crt. Simplu	230.042	Ct. Crt. Simplu C. B. P.	1.819.341		
B. C. C. Efecte de plată	17.050.500	Dobânzi la Fonduri	98.254		
Fond Dob. Datorate	32.954	Cheltuieli de Scont	1.045		
Local	382.400	Diurne & Transporte	70.723		
Dobânzi Reportate	418.021	Amortisment Mobilier	7.248		
Dive și Creditori	223.402				
Fond Dob. Dat. Impr. Seminte	26.542				
Mobilier	62.200				
Impozite de plată	3.198				
Fond Impozite	28.300				
Dob. Reportate Impr. Seminte	6.012				
Fond de Rezervă	171.800				
Fond Cultural	64.000				
Fond Prevedere	96.500				
Fond pensiunii	124.800				
Primă de Muncă	600				
Profit net	60.766 34				
Total pasiv Lei	20.922.841 34	Total chelt.	2.532.129 33	Total gen. Lei.	2.592.958 67
Conturi de ordine:		Profit net 1930 Lei	60.766 34		
Ef. de Prim. Neg.	17.050.500	Total gen. Lei.	2.592.958 67		
Ef. de prim. Garan.	60.000				
Ef. de Prim în Garan.	3.545.000				
Total general Lei	41.578.341 34				
Total general Lei	41.578.341 34				

Președinte,
Dimitrie Boarin

Director,
Josif Moldovan

Contabil,
Florea J. Anghel

MEMBRII CONSILIULUI

Pr. Petru Russu

Joan Jancin

Nicolae Micoloiu

Atanasiu Baicu

Alexandru Tieran

Cosma Dimitrievici

CEASORNICE, obiecte de AUR și ARGINT puteți procura la cele mai estine prețuri și cu cărticica „CONSUM” la

CSÁKY ceasornicar și bijutier, **Arad**

peste drum de biserică
LUTHERANA

Cronica medicală.

Pericolul tuberculozei.

tuberculoza (ftizia, oftica) deși este mai veche boală socială cunoscută... urmele ei s'au putut afla chiar în vremurile preistorice... constituie și astăzi una din cele mai grave probleme sociale.

„Principele Mircea“ din localitate s'au înregistrat 127 cazuri de tuberculoză în anul 1930 această cifră la același număr de bolnavi s'a ridicat la 167. Faptul semnalat este cu atât mai alarmant cu cât bolnavii Spitalului de Copii se recrutează în marea lor majoritate din lumea copiilor de școală...

Dr. C R.

Solidaritate?

Într'unul din numerele trecute al ziarului nostru, am publicat o dare de seamă a unei serbări date de „corul intelectualilor din Ineu“ de sub conducerea d-lui Adrian Popescu.

Scopul acestui cor, nu este aranjarea, la intervale mari, a serbărilor de acest fel, ci înființarea unei asociații corale, sau a unui cor bisericesc. La câteva zile după aceasta serbare bine reușită s'a convocat o adunare generală a intelectualilor din Ineu.

Față cu această mentalitate a următorilor din Ineu, menționăm activitatea societății corale minoritare, care e în plin progres, cu toate că membrii acestei asociații, nu-și zic intelectuali.

Judecați asupra acestor două mentalități, noi nu facem nici un comentariu negativ.

Propagandistul „sui generis“ s'a descoperit!

Un răspuns tot „sui generis“.

Di adv. utr. jur. Dr. Iuliu Boca, simțindu-se vizat în articolul „Un propagandist sui generis“ ne trimite răspunsul de mai jos, pe care-l publicăm aiudoma, regretând noi în primul rând dacă acesta nu-i va servi autorului spre edificare.

Domnule Director,

În gazeta Dvs. „Aradul“ a văzut lumină articolușul intitulat „Un propagandist sui generis“ în No. 18 pag. 8 din 15 Martie 1931.

Articolul e nesemnăat, responsabilitatea cade în sarcina celor arătați de legea presii. și până ce îmi voi câștiga drepturile mele pe cale legale, contra infăptuirii necunoscut, să-mi fie îngăduit a Vă ruga, să binevoiiți ca în baza legii presei, a da loc în prețiosul Dvs. gazetă (sic!) rândurilor următoare:

Subsemnatul sunt dascălul poporului în satele unde înfăleg a propaga cultura, având de subiect „educația cetățânească a poporului român“.

Sunt în turneu pt. a 3-oră cu același subiect, ascultat fiind de un auditor numeros.

Ce predau? Cum predau? sunteți curios, domnule detractor ordinar, a cunoaște? Vă stau la dispoziție în fiecare Duminecă pe rând în comunele: Micălaça, Arad-Gai, Mândruloc, — Cicir, Sâmbăteni Ghioroc (Cuvin și Minis), Curlici și Macea. Dacă aș avea timp, aș fi fericit, dacă aș putea fi folositor și restul (sic!) locuitorilor din Județi, (sic!) unde cu aceeași căldură V'as invita să învățați și Dvs. respectul și stima ce propag în cursul conferințelor mele cetățenilor noștrii. (sic!)

Respectul față de Dvs. înși-Vă. (sic!) Întrucât trebuie să știți a Vă respecta pe Dvs. înși-Vă (sic!) pt. a putea prelinde stimă și respect dela semenul nostru.

Din articolașul Dvs. pare că Dvs. nu cunoașteți elementele obligațiilor unui cetățean, când în necunoștință de cauză, bazați doar pe autominciuna (sic!) născocită de Dvs. — ași aflat de cuviință a deschide un articolaș (sic!) înzând a huli și a ponegri pe un om, care n'are altă vină decât că e nevinovat, muncitor, energic și care merită să fie urmat chiar de bărfitorii și detractorii criminali ai societății.

În vreme ce Dta — necunoscutule detractor ordinar — și să te numești fericit cât timp te acoperă vălul obscurității anonimului (sic!) — D-le Erou din tufă, și a beznei sociale — căci eu obicinuesc a angaja 3 mijloace în lupta vieții mele: vorba, pana (condeiu) și palma. Acest din urmă mijloc se aplică față de detractori și calomniațorii ordinar, deci și față de D-ta. (sic!)

Zic, în vreme ce D-ta — te lăfăești (sic!) în fofolurile (sic!) cafenelelor și altor localuri de distracție, gustând băuturi narcotice și vorbind pe alții de rău. (sic!) subsemnatul mă grăbesc a fi de folos semenilor mei și în special oropsitului de țaran pe cari cu toții îl-fură și îl bajocorește, dar puțin înfăleg a-l ajuta. (sic!)

Da — și aceasta o afirm cu lărie, că sunt pătruns în așa măsură de conștiința datoriei și de dorința binelui public, întrucât chiar cu jertfe materiale înfăleg a veni într'ajutorul țaranilor petrecându-mi timpul liber în mijlocul lor. Pt. a fi într'ajutorul lor nu solicit sprijinul nimenui, căci n'am încredere în nimeni. (!?)

Sprijinul altuia m'ar costa prea mult. Deci renunți. (sic!)

D-le detractor, trebuie să cunoști că intențiile mele sunt nobile. (!)

Diplomele mele sunt câștigate cu asudoarea (sic!) frunții mele, căci sunt mândru când afirm, că din dascăl, din leașa mea de dascăl mi-am câștigat 5 diplome universitare, nu din constrângere, ci din convingere.

După cele predate de Dvs., refuz a crede că Dvs. aveți mai mult de 4 clase secundare. Ce ziceți, sunt bun pedagog. Am aflat. Ce?!

Ce bun avocat (și nu avocat, căci eu sunt cu cenzură) sunt dovadă clienții ce am, ce profesor? vorbească elevii. (sic)

Dar eu n'am răspuns pt. mine, ci pt. restabilirea dreptății, în numele cărui luptăm cu toți oamenii de bine.

(Urmare în pag 8 coloana 3.)

urii de sine a Cristoșilor tuturor aurilor.

cebirăul Kovacs supse cu sete pașii pe care dascălul Tovic să îngrijea și umplie la timp, apoi continuă cu un deșăvolubilitate de sentimente despartite după o încătușare de o viață răată, pe care prietenii i-o presudau fericită:

Și idealistii aceștia, părinte, se cu pecetea suferinții pe frunte. măsura măreției idealului și mișcărilor lor, ei sunt izolații, pe cari spinii lor cărărilor îi înțepă. Ei sunt răți să guste din plin otrava clococului cu realitatea; vulturi orbi cari în așul lor sbor se isbesc de cioturi de stânci...

N-ai observat, părinte — continuă dâul după un răstimp — cum unii din ei, chiar și la sate, se deosebesc de ceilalți, sunt obiectul de ocară, că nu-i înțelege gloata? Veți găsi printre aceștia micul sortit pentru alui și timpul lor. Ei sufer și mor să-și fi cunoscut misiunea, stâlpi telegraf cari în firele de sârmă. Veți găsi însă printre ei niciodată

trădători sau renegați. Tu, popă, încă ești unul dintre aceștia și pentru aceasta te-am prețuit mai mult decât pe toată advocățimea voastră valahă care-mi cântă osanale și își îndoaie smerită spinarea în atitudinea profund umilă de credincioși ai coroanei Sfântului Ștefan. Ei disprețuesc, căci le cunosc făcătorcia, dar profit de ei, căci așa îmi cere slujba și poate... mai intervine și dramul de vanitate omenească, orgoliu național, care mă face indulgent și generos cu ilchelele, pe cari gândul meu lăuntric mă ispitește să-l sculp în obraz.

Părintele Grigorie privi adânc în ochii fibrăului ungar. Apoi cu mâna lui sfântită prin sărutarea unui popor de oameni năcăjiți apasă umărul pretorului și rosti cu glasul natural și simplu, bătrânesc:

— Domnule fibrău, ești ungar și eu român, suntem amândoi cu un pictor în groapă; ca mâine noi n'om mai fi, alături de noi și după noi cele două popoare vor duce lupta și dușmănia lor de moarte spre țelurile hotărâte de soartă mai dinainte, dar în seara a-

ceasta m'al făcut să cunosc și să prețuesc un suflet și din toată inima mea îți spun cuvântul pe care îi rostesc din inimă românilor mei. Dumnezeu să te binecuvănteze, tu om de omenie!

Băstămul popilor valahi îi cunoaște pretorul din groaza pe care o moștenise atavic în epoca răsunării din timpul marelui revoluții valahe, dar nu bănuise, că el un ungar catolic va simți înflorarea care-i pătrunse trupul prin binecuvântarea părintelui Grigorie din Gruin. Nu mai era un sentimental și n'avea nimic din misticismul bigoților cari cred în vrăji deopotrivă ca și în biserică. Fu neînțeleasă pentru el lumina care-l pătrunse în suflet în clipa binecuvântării și sub porunca unei simțiri lăuntrice prinse dreapta părintelui cu amândouă mâinele, i-o ținu strânsă de par'că ar fi vrut să o sărute și privi îndelung în ochii părintelui. Nu spuse nimic, dar în privirea lui spunea tot ce poate spune un suflet iluminat într'un moment de minunată simțire sufletească.

* * *

Servitorii aduseră pe tăvi mari de argint pahare cu șampanie, jocul de

carți se terminase și o animație mai vie trecea dela grup la grup.

Cadetul Maior nu putu rezista ispitei unui toast. Scurt și prea umflat pentru vârsta lui, cu vecințul trabuc morfolit în colțul gurii, se ridică și își semnală intenția, ciocnind cristalul cu lama unui cuțit de argint. Fizionomia lui de vulpe șireată se lumină într'un zimbet curtenitor, apoi după ce se repetă suficient din toate colțurile indemuurii „să auzim, să auzim,“ cadetul descrie cu brațul în aer un gest teatral și rosti la cea mai impecabilă limbă ungurească:

— Prea mult onorate doamne, deosebit de stimați domni.

Nu trebuie să treacă seara aceasta fără expresiunea noastră de recunoștință față de preastimatul domn patron al casei, prin a cărui bunăvoință și prietenie ne găsim aci tot ce are mai distinct societatea maghiară din Poeni și jur. În buchetul de flori prea frumoase cari împodobesc aceasta serbare, ochii noștri sunt fascinați de cea mai frumoasă distinsă domnișoară din înalta societate, gingașa și drăgălașa domnișoară Iakab Adel.... (Va urma.)

